

INTERJÚ GÉRÓ FERENCCEL

I. A foglalkozás rövid összefoglalása

A foglalkozás célja, hogy egy korabeli szemtanú segítségével idézzek fel az 1956-os forradalmat. Feldolgozását elsősorban gimnázium felsőbb évfolyamain évfolyamán ajánljuk, de az általános iskola 8. osztályos tanulóknak is hasznos lehet. A témakör lehetőséget ad az érvelő vitára, az események több nézőpontú, emberléptékű megközelítésére. A tanóra elsősorban a személyes motivációra, érzésekre, dilemmákra helyezi a hangsúlyt.

A feladat nem időigényes (nagyjából fél óra, bár sok minden függ az adott tanulócsoport vagy osztály érintettségétől, motivációs fokától). Jó óraszervezéssel a feldolgozás egy része házi feladat formájában történik, s a diákokat a legújabb kommunikációs és digitális eszközök használatára sarkalja.

Elsősorban **történelemórának** ideális, de erkölcsstan/etika órákon is alkalmazható

Nevelési célok: Felismeri, hogy a XX. században a két totalitárius diktatúra miképpen és milyen áldozatok árán alakította a világ, és benne Magyarország sorsát. Megismeri a kommunista diktatúrák embertelenségét, az ebből fakadó elnyomás és az állandó félelem érzését. Belátja, hogy a forradalom sokak számára egy nagyon bizonytalan és veszélyes helyzetet jelentett. Véleményt fogalmaz meg, melyet képes vitában képviselni.

Kerettantervi fogalmak, nevek, topográfiai és kronológiai adatok:

Fogalmak: népbíróságok, pártállam, ÁVH, tömegpropaganda, forradalom

Személyek: Rákosi Mátyás, Nagy Imre, Kádár János.

Topográfia: Budapest, Amerikai Egyesült Államok

Kronológia: 1956. október 23., 1956. november 4., 1958 (Nagy Imre kivégzése), 1963 (részleges amnesztia).

(TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyama számára)

Kerettantervi fogalmak, nevek, topográfiai és kronológiai adatok:

Dolgozók Pártja (MDP), népköztársaság, internálás, ÁVH, besúgó hálózat, egypártrendszer, pártállam, reakciók, koncepciók percek, MEFESZ, intervenció.

Mindszenty József, Rákosi Mátyás, Kádár János, Nagy Imre, Maléter Pál.

Az 1956-os forradalom főbb fővárosi helyszínei: 1945, 1956. október 23., 1956. november 4.

(TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára)

Az óraelem felhasználásának vázaltos összefoglalása:

- Órát megelőzően a videó megtekintése, a hozzá tartozó feladatsor megoldása
- Órai ellenőrzés, csoportos és frontális feladatvégzés
- Összegző vita, házi feladat

A tananyagegységet **szóbeli értékelés** zárja az órai munka alapján. A videó megtekintését ellenőrző **kvízfeladat** ellenőrzését zárhatja **írásos értékelés**. A **házi feladat** szintén **értékelhető**.

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

II. Az óra előkészítése

Házi feladat az órát megelőzően: A tanulók tekintsék meg a Géro Ferencsel készült interjút, és oldják meg a következő feladatokat!

1. Az interjúból kiderül, hogy Géro Ferenc az októberi napoknak inkább a negatív oldalát tapasztalta meg. A sok negatív élmény mellett azonban pozitív élményben is volt része. Nézz utána, ki és miért kezdeményezte a pénzgyűjtési akciót!
2. Nézz utána, hogyan oldották meg a forradalom napjaiban a főváros élelmiszerellátását!

III. Órai munka – az óra menete

1. Géro Ferenc tetteinek egyik mozgatórugója a kíváncsiság volt. Hol érhető ez tetten az interjúban? (több helyre elmegy, érdeklődik a helyzetről – „De megint elmentem, valamiért érdeklődtem – fegyverrel nem akartam részt venni.”; „Aztán mentem másnap arra, hogy majd érdeklődjem, hogy-mint alakulnak a dolgok...”; „Nyugatinál jártam – úgy néztem, hogy mi a helyzet.”; „Hát akkor is én elmentem körülnézni...”)

2. A másik meghatározó érzése a félelem volt. Érzései szerint mivel vádolták volna őt a kommunista rendszer hívei, illetve a forradalmárok?

1. kommunisták:
 - amikor a kapualjban állt, volt mellette jó pár benzines palack – attól félt, hogy az arra járó ávosok azt hiszik majd, a dzsipre akarja dobni
 - amikor a lábánál fogva felakasztott ávos közelében állt, attól félt, hogy a kivonuló szovjetek filmeznek, és azt hiszek majd, ő is részt vett az ávos megkínzásában
2. forradalmárok:
 - a Déli pályaudvarnál a felkelők fegyvert osztogattak; az interjúalany nem akart fegyveresen harcolni, ami eleve gyanús volt, ráadásul a cipője miatt majdnem ávosnak nézték

Vita: kis csoportokban beszélgetsetek arról, ki és hogyan csatlakozott volna a forradalomhoz. Milyen módon lehetett támogatni a forradalmárokat?

IV. Házi feladat

A) Keressetek képeket olyan helyekről, személyekről és tárgyakról, amelyek félelmet váltottak ki a Rákosi-korszakban, majd készítsetek ezekből tablót vagy prezentációt. (ávósok, Fehér Ház, Andrássy út 60., ügynökök, fekete autók, konspirált lakások)

http://www.titkosbudapest.hu/cikk-kategoria.php?category_id=4

<http://fortepan.hu>

http://index.hu/tudomany/tortenelem/2017/04/23/titkos_lakasok_budapesten/

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

B) Az érdeklődő diákok beszámolhatnak az élelmiszerellátás és az étkeztetés fő jellemzőiről az alábbi cikk alapján: <http://www.origo.hu/tafelspicc/kozelet/20151023-menzan-ettek-majd-forradalmat-csinaltak-1956-gasztronomia.html>

C) Egy-két tanuló készítsen rövid prezentációt Géro Ferenc egykori munkahelyéről, a Magyar Optikai Művekről! Mi köze van a MOM Parkhoz?

<http://ujkor.hu/content/110-eve-nyitotta-meg-kapuit-magyar-optikai-muvek>

https://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=11&ved=0ahUKewj6vuXYza7TAhVC_SwKHSVQC78QFghVMAo&url=https%3A%2F%2Fwww.mfttt.hu%2Fmftttportal%2Findex.php%2Fletoltes%2Fdoc_download%2F124-homolya-andras-a-feny-nemzetkozi-evea-mom-mkodesenek-tortenete&usg=AFQjCNEQoPNqZkCU9Hwipp7C3ayG4UouXQ&sig2=2n8zvfGdY07BGNG3_UeSw&cad=rja

https://issuu.com/szantotamas/docs/fejezetek_a_mom___s_ut___dai_t___rt___

<https://www.youtube.com/watch?v=uHKGp-1c85M>

MOM óvoda: <http://filmhiradokonline.hu/watch.php?id=12770>

V. Melléklet: a feladatsor lehetséges megoldása

1. Az interjúból kiderül, hogy Géro Ferenc az októberi napoknak inkább a negatív oldalát tapasztalta meg. A sok negatív élmény mellett azonban pozitív élményben is volt része. Nézz utána, ki és miért kezdeményezte a pénzgyűjtési akciót! (Erdély Miklós, Írószövetség – forradalom özvegyei és árvái számára; további információ:

http://mandiner.blog.hu/2013/11/15/orizetlen_penzgyujtes_56_talalkozasa_a_kortars_muveszettel

a Fortepan oldalán is kereshetnek idevágó fényképeket:

http://www.fortepan.hu/_photo/download/fortepan_39854.jpg,

http://www.fortepan.hu/_photo/download/fortepan_32789.jpg,

http://www.fortepan.hu/_photo/download/fortepan_31977.jpg.)

2. Nézz utána, hogyan oldották meg a forradalom napjaiban a főváros élelmiszerellátását!

<http://24.hu/1956-emlekev/2016/10/14/a-kenyercsata-hosei-1956-oktobereben/>

(érdemes elolvasni néhány hozzászólást is, amelyekből az derül ki, hogy a félelem általános érzés volt)